

Vabariigi Valitsuse korralduse „Karantiini kehtestamine koroonaviirusest SARS-CoV-2 põhjustatud COVID-19 haiguse diagnoosiga isikutele, nende isikutega koos elavatele või samas elukohas püsivalt viibivatele või haiguse diagnoosiga isikuga muul viisil lähikontaktis olnud isikutele“ seletuskiri

1. Sissejuhatus

Korraldusega kehtestatakse inimeste elu ja tervise ning ülekaaluka avaliku huvi kaitseks COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 leviku tõkestamiseks karantiinis viibimise nõuded.

Korraldusega sisuliselt uusi karantiini läbimise nõudeid ei kehtestata, vaid pikendatakse karantiini nõuete kehtivust kuni 31. maini 2021. a k.a. Samas lisatakse korraldusega erandid COVID-19 haiguse läbipõdenute ja vaksineeritute kohta ja lühendatakse karantiiniperioodi 14 päevalt 10 päevale. Eelnõu eesmärk on ennetada ja tõkestada COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 levikut. Karantiin kehtestatakse korraldusega COVID-19 haiguse diagnoosiga isikutele, nende isikutega koos elavatele või samas elukohas püsivalt viibivatele või haiguse diagnoosiga isikuga muul viisil lähikontaktis olnud isikutele, kes ei ole läbi põdenud COVID-19 haigust või vaksineeritud COVID-19 vastu viimase kuue kuu jooksul lähikontaktis olemisest.

Korraldus kehtestatakse nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 27 lõike 3 ja § 28 lõike 2 sissejuhatava lauseosa ja lõike 6 alusel ning arvestades § 27 lõike 1 punktides 1 ja 2 ning lõikes 6 ja § 28 lõikes 8 sätestatud. Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 27 lõike 1 punktide 1 ja 2 kohaselt on karantiin eriti ohtliku nakkushaiguse haiguskoldest väljapoole leviku vältimiseks või tõkestamiseks kohaldatav: 1) viibimiskeeld korrakaitse seaduse tähenduses; 2) isikute, kaupade ja sõidukite teatud territooriumil liikumise või sellelt lahkumise piirang. Vastavalt nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 27 lõikele 3 kehtestab Vabariigi Valitsus karantiini korraldusega, kui karantiini kohaldamisega kaasneb oluline mõju ühiskonnale või majandusele.

Korralduse eelnõu ja seletuskirja on koostanud Sotsiaalministeeriumi, Terviseameti ja Riigikantselei ametnikud.

2. Eelnõu sisu

Korralduse punktis 1 nähakse ette, et isikutel, kes on saanud COVID-19 diagnoosi, tuleb püsida oma elukohas või püsivas viibimiskohas, kuni arst on nad terveks tunnistanud. Elukohana selle korralduse mõttes käsitatakse inimese kodu või eluruumi, milles ta põhiliselt või ajutiselt elab (sh suvekodu). Püsiva viibimiskohana selle korralduse mõttes käsitatakse ka hotelli või muud majutusasutust, näiteks külaliskorterit, kui seda kasutab Eestis viibimise ajal isik, kellel siin muud elukohta või püsivat viibimiskohta ei ole. Selline isik võib olla näiteks turist, kes on Eestis viibimise ajal saanud COVID-19 diagnoosi. Nimetatud haigestunud isikud peavad viiruse leviku ennetamiseks ja tõkestamiseks järgima Terviseameti juhiseid. Viibimiskoht on ka varjupaik või turvakodu. Karantiinis viibimise kohustus varjupaiga või turvakodu korral kehtib seal teenust saavate isikute, mitte töötajate kohta, kelle alaline elukoht on mujal. Isiku tervenemise kohta teeb otsuse arst. Nakkushaige ei või karantiini ajal väljuda eluruumist (näiteks maja väravast, korteriuksest, hotellitoast jne) ega liikuda väljaspool eluruumi (v.a korralduse punktis 2 sätestatud juhtudel).

Korralduse punktis 2 kehtestatakse, et erandina tohib COVID-19 diagnoosi saanud isik elukohast või püsivast viibimiskohast lahkuda tervishoiutöötaja või politseiametniku korraldusel, kui tervishoiutöötaja on suunanud ta tervishoiuteenust saama, või inimese elu või tervist ohustava hädajuhtumi korral.

Korralduse punktis 3 kehtestatakse, kui kaua kehtib karantiinis viibimise nõue lähikontaktsete puhul ning mis ajast arvates hakatakse seda karantiiniperioodi arvestama. Isik, kes elab koos COVID-19 diagnoosi saanud haigega, viibib püsivalt temaga samas viibimiskohas või on olnud temaga muul viisil lähikontaktis, peab püsima oma elukohas või püsivas viibimiskohas (v.a korralduses toodud erandid, millal võib elu- või viibimiskohast lahkuda) alates hetkest, millal ta sai või pidi lähikontaktis olemisest teada saama. Teadasaamine ei tähenda ainult seda, kui Terviseamet on isikut teavitanud lähikontaktsusest, vaid ka muul viisil lähikontaktsusest teadasaamist (nt haige võtab lähikontaktsega ise ühendust). Elukohana selle korralduse mõttes käsitatakse inimese kodu või eluruumi, milles ta põhiliselt või ajutiselt elab (sh suvekodu). Püsiva viibimiskohana selle korralduse mõttes käsitatakse ka hotelli või muud majutusasutust, näiteks külaliskorterit, kui seda kasutab Eestis viibimise ajal isik, kellel siin muud elukohta või püsivat viibimiskohta ei ole. Lähikontaktne ei või karantiini ajal väljuda eluruumist (näiteks maja väravast, korteriuksest, hotellitoast jne) ega liikuda väljaspool eluruumi (v.a korralduses sätestatud erijuhtudel).

10-kalendripäevast aega hakatakse arvestama isiku puhul, kes elab haigega koos või viibib temaga püsivalt samas viibimiskohas, alates ajast, kui haigel tekkisid sümptomid. Näiteks kui isikul hakkab reedel köha, kuid COVID-19 positiivse testi vastuse saab ta sellele järgneval teisipäeval, siis hakatakse temaga koos elavate isikute karantiiniperioodi arvestama alates sümptomite tekkimise ajast ehk reedest ning laupäevaks on karantiiniperiood kestnud ühe päeva (erand üldisest tähtaja kulgemisest). Kuna COVID-19 haigus võib kulgeda ka ilma sümptomiteta (asümptomaatiline), siis sellises olukorras hakatakse 10 kalendripäeva kulgemist arvestama haige COVID-19 positiivse proovi andmise kuupäevast.

Kui isik on olnud muul viisil haigega lähikontaktis, siis hakatakse tema 10-kalendripäevast karantiiniperioodi lugema haigega viimasest lähikontaktis olemise kuupäevast. Seega karantiin kestab 10 kalendripäeva alates viimasest lähikontaktist, kuid koos elavate või samas viibimiskohas asuvate isikute puhul 10 kalendripäeva alates haige pereliikme, elukaaslase, muu kooselava isiku sümptomite tekkest (või asümptomaatilisel haigel SARS-CoV-2 positiivse proovi andmise päevast arvates). Haige inimene on kõige nakkusohtlikum sümptomite tekke ajal ning seejärel hakkab viiruse tase (tiiter) organismis langema. Seega on perekontakti kaudu nakatumise tõenäosus kõige suurem sümptomite tekke ajal ning seejärel nakatumise tõenäosus väheneb. Asümptomaatilisel COVID-19 haigusega inimesel ei teki haiguse kulgemise käigus sümptomeid, kuid sellegipoolest kannab ta nakkust ning võib seda levitada. Seega, kui haigel sümptomeid ei ole, algab tähtaja kulgemine haigega samas elu- või viibimiskohas asuva isiku puhul haige SARS-CoV-2 positiivse testi tegemise päevast arvates.

Teadusuuringutest on teada, et umbes 95%-l patsientidest tekivad haigusnähud kokkupuute järel esimese 10 päeva jooksul¹²³. Terviseameti epidemioloogilised andmed Eesti nakkusjuhtumite kohta kinnitavad teaduskirjanduse põhjal tehtud järeldusi. Lähikontaktsete karantiiniperioodi lühendamise kätkeb endas küll teatavat nakkusriski tõusu, kuid riski võib nii teaduskirjanduse kui ka Eesti epidemioloogiliste andmete põhjal hinnata väikeseks. Terviseameti 308 lähikontaktse haigestumise andmete analüüsimisel leiti, et *ca* kolmveerandil nakatunud lähikontaktsetest (76%) tekkisid sümptomid esimese 5 kontaktjärgse päeva jooksul, 86% juhtudest esimese 7 päeva jooksul. Kümne päeva jooksul avaldusid sümptomid 95% juhtudest pärast lähikontakti COVID-19 positiivse isikuga. 5% juhtudest tekkisid sümptomid pärast 10. päeva. Lisaks võib senise teadmise põhjal SARS-CoV-2 viirus olla ninaneelust tuvastatav juba *ca* 2 päeva enne sümptomite teket (nn eelsümptomaatilised isikud). Vaatamata karantiiniperioodi lühendamisele 10 kalendripäevale, on Terviseameti soovitus lähikontaktsetel 10-kalendripäevase karantiini lõppemisel läbida SARS-CoV-2 testimine, et avastada võimalik asümptomaatiline haigestumine.

Praeguse teadmise kohaselt on lähikontaktsete karantiini 10 päevale lühendanud vähemalt kaksteist Euroopa Liidu riiki (Madalmaad, Poola, Austria, Tšehhi, Hispaania, Sloveenia, Belgia, Bulgaaria, Horvaatia, Soome, Iirimaa, Itaalia), kolmes riigis (Taani, Luksemburg ja Prantsusmaa) on teatud regioonides karantiini kestus seitse päeva. Korralduses tehtavad muudatused põhinevad teaduskirjandusel, rahvusvaheliste organisatsioonide (Maaailma Terviseorganisatsioon, Haiguste Kontrolli ja Tõrje Keskus, Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus) soovitustel, Eesti Infektsioonhaiguste Seltsi, Vabariigi Valitsust nõustavate teadlaste ja Terviseameti ettepanekul.

Korralduse kohaselt tuleb isikul (v.a läbipõdenud ja vaksineeritud), kes on teadlik, et ta on viimase 10 kalendripäeva jooksul kokku puutunud nakkusohtliku COVID-19 diagnoosi saanud isikuga, jääda koju või püsivasse viibimiskohta sõltumata sellest, kas Terviseamet on isikuga ühendust võtnud tema lähikontaktse otsustamiseks või mitte.

Korralduse punktis 4 nähakse ette erandid, millistel juhtudel võib elukohast või viibimiskohast lahkuda. Näiteks võib lähikontaktne, kellel puuduvad COVID-19 haiguse sümptomid (näiteks palavik, köha, kurguvalu, peavalu, nõrkustunne), elukohast või püsivast viibimiskohast lahkuda, kui ta järgib Vabariigi Valitsuse või Terviseameti kehtestatud meetmeid võimaliku nakkushaiguse leviku tõkestamiseks ja võtab kasutusele kõik võimalikud muud meetmed nakkushaiguse leviku tõkestamiseks ja kui esinevad korralduses märgitud asjaolud – 1) kui inimene on saanud tervishoiutöötaja või politseiametniku korralduse elukohast või püsivast viibimiskohast lahkumiseks; 2) kui inimene lahkub oma elukohast või püsivast viibimiskohast, kui tervishoiutöötaja on suunanud ta tervishoiuteenust saama, või isiku elu või tervist ohustava hädajuhtumi korral; 3) kui ta on tervishoiutöötaja, kes tööandja otsusel täidab edasilükkamatuid tööülesandeid; 4) kui ta on isik, kes tööandja otsusel ja Terviseameti nõustamisel täidab edasilükkamatuid tööülesandeid ning kellel ei oleks võimalik või oleks tõsiselt häiritud riigi või kohaliku omavalitsuse üksuse ülesande täitmine; 5) kui alapunktis 4 nimetatud isik on elutähtsa teenuse toimepidevuse tagaja, siis võib ta täita edasilükkamatuid

¹ Duration of Isolation and Precautions for Adults with COVID-19. CDC, 2020. https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/hcp/duration-isolation.html?CDC_AA_refVal=https%3A%2F%2Fwww.cdc.gov%2Fcoronavirus%2F2019-ncov%2Fcommunity%2Fstrategy-discontinue-isolation.html

² Criteria for releasing COVID-19 patients from isolation. WHO, 2020. <https://www.who.int/publications/i/item/criteria-for-releasing-covid-19-patients-from-isolation>

³ <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/covid-19-risk-assessment-increased-transmission-twelfth-update>

tööülesandeid üksnes tööandja otsusel ja viimase kirjalikult põhjendatud ettepanekul ning hädaolukorra seaduse §-s 36 nimetatud asutuse või kohaliku omavalitsuse üksuse kooskõlastusel ja Terviseameti nõustamisel; 6) kui ta hangib elukoha või viibimiskoha läheduses igapäevaseks toimetulekuks hädavajalikku põhjusel, et muul viisil ei ole see võimalik; 7) kui tal on välistatud igasugune kontakt temaga samas elukohas elava või viibimiskohas viibiva COVID-19 haiguse diagnoosiga isikuga; 8) kui ta viibib õues ja väldib täielikult kontakti teiste inimestega.

Punkti 4 alapunktides 1 ja 2 ette nähtud erandid lähikontaktsele on analoogsed haigele ette nähtud eranditega.

Lähikontaktsele tervishoiutöötajale, kes tööandja otsusel täidab edasilükkamatuid tööülesandeid ja kellel puuduvad COVID-19 haiguse sümptomid ja kes jälgib oma tervist tähelepanelikult, järgib Vabariigi Valitsuse või Terviseameti kehtestatud meetmeid võimaliku nakkushaiguse leviku tõkestamiseks ja võtab kasutusele kõik võimalikud muud meetmed nakkushaiguse leviku tõkestamiseks, on kehtestatud **punkti 4 alapunktis 3** erand, kuna tervishoiutöötajad on suurema teadlikkusega, kuidas ennast ja teisi viiruse eest kaitsta, ning oskavad ja saavad vastavaid isikukaitsevahendeid kasutusele võtta ja neid ka õigesti kasutada.

Samuti on **punkti 4 alapunktis 4** kehtestatud erand isikule, kes tööandja otsusel ja Terviseameti nõustamisel täidab edasilükkamatuid tööülesandeid ning kellele ei oleks võimalik või oleks tõsiselt häiritud riigi või kohaliku omavalitsuse üksuse ülesande täitmine. Tööülesandeid saab selle erandi kohaselt täita üksnes sellisel juhul, kui tööandja on nii otsustanud, st tööandja peab läbi kaaluma kõik riskid, mis kaasnevad lähikontaktse tööle lubamisega – kuidas on võimalik korraldada töö niimoodi ümber, et lähikontaktne ei puutuks tööolles teiste isikutega kokku, või kui ta seda teeb, siis tuleb kasutada isikukaitsevahendeid. Viimase nõude ohutuks täitmiseks on korralduses sätestatud ühe tingimusena Terviseameti nõustamine. Lähikontaktseks võib eelnimetatud tingimuste täitmisel tööülesandeid täitma minna üksnes siis, kui tegu on edasilükkamatute tööülesannete täitmisega ning kui isiku töölt eemalolek põhjustaks tõsiseid häireid riigi või kohaliku omavalitsuse üksuse ülesannete täitmisel.

Kui alapunktis 4 nimetatud isik on elutähtsa teenuse toimepidevuse tagaja, siis võib ta täita edasilükkamatuid tööülesandeid üksnes tööandja otsusel ja viimase kirjalikult põhjendatud ettepanekul ning hädaolukorra seaduse §-s 36 nimetatud asutuse või kohaliku omavalitsuse üksuse kooskõlastusel ja Terviseameti nõustamisel. **Alapunktis 5** ette nähtud erand on vajalik, et oleks tagatud elutähtsa teenuse osutamine kriitilistes oludes. Lisatingimusena peab korralduse kohaselt selleks, et lähikontaktne saaks tööülesandeid täita, eelnema hädaolukorra seaduse §-s 36 nimetatud asutuse või kohaliku omavalitsuse üksuse kooskõlastus. Nimetatud asutused peavad hindama, kas tööol viibimine on vältimatult vajalik. Nõude ohutuks täitmiseks tuleb kasutada ka Terviseameti nõustamist.

Korralduse punkti 4 alapunktides 6–8 on ette nähtud erandid ka juhul, kui inimene hangib kodu lähedalt igapäevaseks toimetulekuks hädavajalikku ja see ei ole muul viisil võimalik, ja juhul, kui elukohas või viibimiskohas on välistatud kontakt nakatunuga. Lisaks on lubatud viibida õues. Õues viibides või igapäevaseks toimetulekuks hädavajalikku hankides tuleb nakkushaiguse leviku tõkestamiseks võtta kasutusele kõik võimalikud meetmed, nagu näiteks hoida distantsi teiste inimestega, kasutada HOIA rakendust, kanda maski, liikuda õues ajal, mil kokkupuude teiste inimestega on välditud, jne.

Korralduse punktis 5 sätestatakse, et korralduse punktides 3 ja 4 sätestatud ei kohaldata isiku suhtes, kelle COVID-19 haiguse läbipõdemisest ei ole möödas rohkem kui kuus kuud või kui isik on läbinud vaksineerimise kuuri ja sellest ei ole möödunud rohkem kui kuus kuud ning eelnimetatud isik võtab punktis 3 nimetatud 10-kalendripäevase perioodi jooksul nakkushaiguse leviku tõkestamiseks vajalikke meetmeid. Nendeks on maski kandmine kohtades, kus lähikontaktne puutub kokku isikutega, kellega ta ei ela koos ega viibi püsivalt samas viibimiskohas. Kui lähikontaktne, kes on COVID-19 haiguse läbi põdenud või vaksineeritud, läheb näiteks kauplusesse, õppehoonesse, restorani, siis peab ta kandma nakkuse võimaliku leviku tõkestamiseks maski. Samuti peab isik jälgima oma tervist tähelepanelikult, tal peavad puuduma haiguse sümptomid ning ta peab järgima Vabariigi Valitsuse või Terviseameti kehtestatud meetmeid võimaliku nakkushaiguse leviku tõkestamiseks ja võtma kasutusele kõik muud võimalikud meetmed nakkushaiguse leviku tõkestamiseks. See tähendab, et nt kui läbipõdenud või vaksineeritud isik, kes on ka lähikontaktne, soovib minna kohta, kus ta puutub kokku teiste isikutega (nt restoran, pood, ühissõiduk jne), siis lisaks maski kandmisele peab ta olema haigussümptomite vaba, desinfitseerima ja pesema käsi ja hoidma distantsi ja järgima muid nimetatud kohas kehtivaid nõudeid. Läbipõdenud ja vaksineeritud peavad endiselt maski kandma ja teisi nakkusohutuse meetmeid järgima, sest praegu ei ole lõplikult selge, kas läbipõdemine ja vaksineerimine välistavad nakkuse edasikandluse, ning läbipõdemise korral ei ole täielikult välistatud ka uuesti haigestumine. Samuti ei ole vaktsiinide efektiivsus 100% ning peale vaksineerimiskuuri lõpetamist kulub ka teatud aeg (orienteeruvalt nädal) maksimaalse immuunkaitse saavutamiseks. Lisaks on praeguses COVID-19 pandeemia olukorras nakatumisrisk väga kõrge.

Teadusuuringud näitavad, et isikutel, kes on põdenud COVID-19 haigust, säilib SARS-CoV-2-vastane immuunsus keskmiselt kuus kuud⁴. COVID-19 haiguse läbipõdemise järel kuue kuu jooksul karantiinist vabastamist on rakendatud lisaks Eestile ka näiteks Soomes, Norras ja Saksamaal. Samal ajal Ühendkuningriigis, Iirimaal, Portugalis, Hispaanias ja Ameerika Ühendriikides rakendatakse seni veel läbipõdemise järel kolme kuu jooksul karantiinist vabastamist. Erandeid ei tehta Taanis, Itaalias, Austrias ja Kreekas. Seega põhineb korralduse muudatus teaduskirjandusel ja teiste riikide praktilisel ning on kooskõlas Terviseameti, Eesti Infektsioonhaiguste Seltsi ja Vabariigi Valitsust nõustava teadusnõukoja seisukohtadega.

Isikud, kes on Eestis viimase kuue kuu jooksul COVID-19 haiguse läbi põdenud, saavad ise oma andmetega tutvuda digilugu.ee portaalis uuringu saatekirja vastuse või ka asjakohase epikriisi abil (analüüsitud isiku isikuandmed, analüüsi metoodika, selle tulemus, analüüsi tegemise koht, aeg, tegija ning viimase andmed). Terviseameti hallatavas nakkushaiguste registris on olemas info Eestis laboratoorselt kinnitatud COVID-19 juhtude kohta. Samuti edastab tervise infosüsteem nakkushaiguste registrile nakkushaige tervenemise kohta nii isiku üldandmed kui ka tervenemise võimaliku aja, kui arst on nimetatud andmed tervise infosüsteemi edastanud.

Tervishoiuteenuse osutajal on kohustus vaksineerimine nõuetekohaselt dokumenteerida ja edastada immuniseerimise andmed tervise infosüsteemi. Eestis vaksineeritud on võimalik ise oma immuniseerimise andmetega tutvuda ja neid vajadusel välja printida digilugu.ee portaalis (immuniseerimisteatis, epikriis). Samuti on võimalik inimesel tõendada vaksineeritust immuniseerimispassiga, mille väljastamist on võimalik paluda tervishoiuteenuse osutajalt

---

⁴ Lumley SF, et al. Antibody Status and Incidence of SARS-CoV-2 Infection in Health Care Workers. N Engl J Med. 2020 Dec 23;NEJMoa2034545.

paber kandjal. Isikud, kes on haiguse läbi põdenud väljaspool Eestit, saavad läbipõdemist tõestada, esitades arstile või Terviseametile teise riigi arsti väljastatud tõendi läbipõdemise kohta, millel kajastuvad ladina või slaavi tähestikus, eesti, vene või inglise keeles isiku isikuandmed (nt läbipõdemise aeg, terveks tunnistamise kliiniline alus, testimise läbimise korral analüüsi meetodika, selle tulemus, testi tegemise koht, aeg, tegija ning viimase andmed). Samuti võib tõendiks olla teise riigi andmebaasi väljatrukk, mis on ametlikult kinnitatud. Vastavalt WHO uuendatud juhedefinitsioonile (seisuga 16.12.2020) saab kasutada COVID-19 diagnoosi kinnitamise laboratoorsete meetoditena SARS-CoV-2 RT-PCR ja SARS-CoV-2 antigeen-RTD meetodeid, sh antikehade analüüs ilma eelneva positiivse SARS-CoV-2 RT-PCR või SARS-CoV-2 antigeeni-RTD meetodil tehtud analüüsita ei vabasta karantiinist.

Läbipõdenutele kohaldatav erand kehtib ka vaksineerimiskuuri läbinud isikute kohta. Sarnast erandit rakendatakse Euroopa riikidest ka Leedus, kus eelnevalt vaksineeritud, kuid hiljem lähikontaktis olnud ei pea karantiini jääma.

Eestis alustati COVID-19 haiguse vastase vaksineerimisega 27. detsembril 2020. a, kasutades Comirnaty vaktsiini (Pfizer/BioNTech; seisuga 26. jaanuar 2021. a on Eestisse tarnitud 49 140 doosi). Moderna COVID-19 vaktsiini on Eestisse 26. jaanuari 2021. a seisuga tarnitud 1200 doosi. Mõlemad nimetatud vaktsiinid on mRNA vaktsiinid ja nende toimemehhanism on sarnane. Teised vaktsiinid ei ole 26. jaanuari 2021. a seisuga Euroopa Liidus müügiluba saanud. 26. jaanuari 2021. a seisuga on Eestis 27 180 isikut, kes on saanud vähemalt ühe vaktsiinidoosi, vaksineerimiskuur on lõpetatud neist 3078 isikul.

Eesti Infektsioonhaiguste Selts ja teadusnõukoda soovivad loobuda karantiin nõudest inimestel, kes on läbinud täieliku vaksineerimise kuuri ning kelle vaksineerimiskuuri viimase vaktsiinidoosi saamisest on möödunud vähemalt 7 kalendripäeva.

Soovitus põhineb vaktsiinitootjate kliinilistel uuringutel.

Nii Pfizer/BioNTech (Comirnaty) kui ka Moderna (Moderna COVID-19 vaktsiin) vaktsiinide efektiivsus on kõrge ning vaksineerimine hoiab ära suure enamuse sümptomaatilistest haigestumistest. Infot, kas vaktsiin väldib ka viiruse kandlust (asümptomaatilist infektsiooni), on vähe, kuid seda eelkõige seetõttu, et praegu on võimaik toetuda vaktsiinide kolmanda faasi kliiniliste uuringute tulemustele, milles uuritakse on vaktsiini efektiivsust ehk haiguse ennetamist ja mitte kandluse vähendamist.

Asümptomaatilist infektsiooni ja edasikandlust vaksineeritutel on uuritud Eestis kasutatavatest või kasutusse planeeritud vaktsiinidest Moderna vaktsiiniga. Moderna vaktsiini uuringus määrati SARS-CoV-2 RNA ninakaapest enne teist vaktsiinidoosi (28. päeval). mITT populatsioonis (isikud, kes olid saanud vähemalt ühe vaktsiinidoosi) leiti PCR positiivsust 0,1% vaktsiinigrupis (N = 15) olnud inimestel ning 0,3% inimestel platseebogrupis (N = 39). Seega saab järeldada, et vaktsiin vähendab ka asümptomaatilist infektsiooni isegi juba pärast ühte doosi vaktsiini. Samas on oluline märkida, et arvesse võeti kõik PCR positiivsed juhud sõltumata nende tekkimise ajast. Infektsioonide ilmnemine esimese 12–14 päeva jooksul pole üllatav, sest antikehade teke võtab paar nädalat aega (sama kehtib ka sümptomaatilise infektsiooni kohta). Puuduvad andmed, kui palju vähendab vaksineerimisskeemi lõpetamine (2 doosi) asümptomaatilisi nakatumisi, kuid võib oletada, et see on suurem kui ühe doosi järel.

Üldnimetatud vaktsiinide efektiivsus pärast teist doosi on üle 94% sümptomaatilise COVID-19 haiguse ennetamiseks ja raskete haigusvormide ennetamiseks on vaktsiinide efektiivsus 10–

12 päeva pärast esimest doosi ca 80%. Vaktsiinide efektiivsus on sümptomaatilise COVID-19 haiguse ja raskete haigusvormide puhul sarnane sõltumata vanusest ja riskifaktorite olemasolust või eelnevast SARS-CoV-2 infektsiooni põdemisest^{5,6,7,8}.

Ühtlasi on vaksineeritult kogutud seerumitega tehtud katsed näidanud, et mRNA vaktsiinid on efektiivsed ka Ühendkuningriigis ja Lõuna-Aafrikas tuvastatud uue SARS-CoV-2 viiruse tüve suhtes⁹.

Ehkki uuringud näitavad, et vaksineerimise järel tekib efektiivne kaitse SARS-CoV-2 viiruse suhtes, puudub praegu teaduspõhine teave, kui pikalt vaksineerimisjärgne immuunsus püsib. Selle teabe saabumisel vaadatakse üle ka korralduses ettenähtud erandid vaksineeritud isikutele.

Moderna vaktsiini mõju asümptomaatilisele infektsioonile või viiruse ülekandele ehk transmissioonile on ca 50–60%.¹⁰ Pfizer/BioNTech vaktsiini kohta andmed praegu puuduvad. Seega, kuni pole kindel, et COVID-19 vaktsiinid kaitsevad ka transmissiooni eest, on vajalik, et COVID-19 haigega lähikontaktis olnud inimesed jälgiksid oma tervist tähelepanelikult, järgiksid Vabariigi Valitsuse või Terviseameti kehtestatud meetmeid võimaliku nakkushaiguse leviku tõkestamiseks ja võtaksid kasutusele kõik võimalikud muud meetmed nakkushaiguse leviku tõkestamiseks ja kannaksid maski kohas, kus puututakse kokku isikutega, kellega ei elata koos või ei viibita püsivalt samas viibimiskohas.

Tervishoiuteenuse osutajal on kohustus vaksineerimine nõuetekohaselt dokumenteerida ja edastada immuniseerimisteatis tervise infosüsteemi. Inimesed saavad ise oma andmetega tutvuda ja neid vajaduse korral välja printida digilugu.ee portaalis. Samuti on võimalik inimesel tõendada vaksineeritust immuniseerimispassiga.

Inimesed, kes on vaksineeritud väljaspool Eestit, saavad vaksineeritust tõestada, esitades Terviseametile immuniseerimispassi, selle koopia või vastava sertifikaadi, millel mh kajastuvad ladina või slaavi tähestikus, eesti, vene või inglise keeles immuniseeritud isiku isikuandmed, nt haigus, mille vastu immuniseeriti, immuniseerimise kuupäev või kuupäevad, immuunpreparaat, mida kasutati, selle partii number, manustatud annus, manustatud annuste hulk ning immuniseerija nimi jmt andmed. Samuti võib tõendiks olla teise riigi andmebaasi väljatrükk, mis on ametlikult kinnitatud. Kolmandate riikide kodanike puhul aktsepteeritakse vaksineeritust COVID-19 vaktsiinidega, mis on nende elukoha või lähteriigis müügiloa saanud või mida vastav riik tunnustab.

Korralduse punktiga 6 nähakse ette, et kehtestatud nõuete üle teeb järelevalvet Terviseamet, kaasates vajaduse korral ametiabi korras Politsei- ja Piirivalveameti. Juhul kui Terviseametil on vaja kasutada meetme kohaldamisel vahetut sundi või lisaabi, on võimalik kaasata ametiabi korras Politsei- ja Piirivalveamet halduskoostöö seaduse ja korrakaitseaduse (KorS) alusel. Kohaliku omavalitsuse üksus saab abistada karantiinis olevaid isikuid eluks hädavajaliku hankimisel vastavalt sotsiaalhoolekande seadusele.

⁵ <https://www.nejm.org/doi/10.1056/NEJMoa2034577>

⁶ https://www.ema.europa.eu/en/documents/product-information/comirnaty-epar-product-information_et.pdf

⁷ https://ec.europa.eu/health/documents/community-register/2021/20210106150575/anx_150575_et.pdf

⁸ <https://investors.modernatx.com/news-releases/news-release-details/moderna-announces-primary-efficacy-analysis-phase-3-cove-study>

⁹ <https://www.biorxiv.org/content/10.1101/2021.01.07.425740v1.full#ref-1>

¹⁰ <https://www.cdc.gov/vaccines/acip/meetings/downloads/slides-2020-12/slides-12-19/04-COVID-Oliver.pdf>

Korralduse punktis 7 nähakse massiteabevahendite valdajatele ette kohustus korraldus avaldada. Korralduse avaldamise kohustus on vajalik, et kõik puudutatud isikud oleksid nõuetest teadlikud. Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 27 lõike 6 kohaselt võib teabe karantiini kehtestamise ja lõpetamise kohta avaldada massiteabevahendis, kui haldusakti adressaatide arv on suurem kui 50.

Korralduse punktis 8 nähakse ette, et korraldus jõustub 2. veebruaril 2021. a ja kehtib kuni 31. maini 2021. a (kaasa arvatud). Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 27 lõike 3 kohaselt määratakse karantiini kehtestamisel kindlaks selle kehtivuse aeg. Kehtivusaega võib pikendada sõltuvalt asjaoludest, kuni nakkushaiguse levik on tõkestatud, nakkushaiguse tõrje nõuded on täidetud ja haiguskolle on kahjutustatud.

Nakkushaiguse leviku tõkestamise meetme nõuetekohaselt täitmata jätmisel rakendatakse korralduse § 28 lõikes 2 või 3 nimetatud haldussunnivahendeid. Sunniraha suurus on korralduse § 23 lõike 4 kohaselt 9600 eurot. Sunniraha, mille eesmärk on kohustada korralduses kehtestatud nõudeid, meetmeid ja piiranguid järgima ning hoida ära nakkushaiguse levik, võib määrata korduvalt.

Korraldust saab vaidlustada esitades haldusmenetluse seaduses ette nähtud korras vaide Vabariigi Valitsusele 30 päeva jooksul arvates päevast, millal korraldusest teada saadi või oleks pidanud teada saama. Samuti saab korraldust vaidlustada esitades halduskohtule kaebuse halduskohtumenetluse seadustikus ette nähtud korras 30 päeva jooksul arvates korralduse teatavaks tegemisest.

Taimar Peterkop
Riigisekretär